

Tûmba

kenniscentrum
discriminatie
en diversiteit

EHBPV

Eerste Hulp Bij Paarse Vrijdag

Een praktische gids voor docenten die een veilige omgeving willen creëren voor hun leerlingen

Inhoud

1. Inleiding: HOERA! Het is weer Paarse Vrijdag!
2. Wat is Paarse Vrijdag?
3. QUEER 101
4. Veiligheid in de klas
5. Tips voor docenten
6. Bronnen

Tûmba

HOERA! Het is weer Paarse Vrijdag!

Zijn dagen als Paarse Vrijdag eigenlijk nog wel nodig? Goede vraag! In de praktijk komt het helaas weer steeds vaker voor dat er op dagen als Paarse Vrijdag en Coming Out Day veel weerstand word ervaren binnen het onderwijs.
Ondanks de weerstand die word ervaren, is het voor veel leerlingen toch nog erg belangrijk dat er een veilige omgeving wordt gecreëerd op school.

Dus: HOERA! Het is weer Paarse Vrijdag. We kunnen onze leerlingen weer laten zien dat deze school een veilige plek is waar we iedereen accepteren zoals die is. In deze gids lees jij hoe je bij kunt dragen!

Tûmba

Wat is Paarse Vrijdag?

Paarse Vrijdag is een jaarlijks initiatief van het COC* dat plaatsvindt op de tweede vrijdag van december. Op deze dag dragen we paars om solidariteit te tonen met de LHBTI+ community en dragen we uit 'Iedereen hoort erbij!'.**

#JIJHOORTERBIJ

Door het dragen van de kleur paars op Paarse Vrijdag geef je een signaal aan leerlingen die worstelen met hun eigen seksuele geaardheid, kinderen van regenboog gezinnen, maar ook aan collega's. Als docent/collega geef je zo aan een veilig persoon te zijn om mee te praten.

Wat kun jij als docent doen?
Zie jezelf vooral als rolmodel voor je leerlingen. Bied in de klas een veilige plek voor een gesprek over Paarse Vrijdag. Je kunt ervoor kiezen iets paars te dragen, zo draag je uit dat jij iedereen accepteert zoals die is.

*Het COC staat voor Cultuur- en Ontspannings Centrum. Opgericht in 1946 is het COC inmiddels de langst bestaande lhbti+ belangenbehartiger ter wereld.
** LHBTI+ community staat voor Lesbisch Homoseksueel Biseksueel Transgender en Intersekse personen en alle andere genderidentiteiten en seksuele voorkeuren die afwijken (+)

QUEER 101

Wanneer je zelf niet zo veel te maken hebt met de LHBTI+ community, is het soms lastig om te begrijpen wat er bedoeld wordt met bepaalde termen. Daarom hebben we een overzicht gemaakt met de meest voorkomende begrippen!

Biseksueel: Personen die zich aangetrokken voelen tot meer dan één gender.

Transgender: Personen wier genderidentiteit niet overeenkomt met het geslacht dat hen bij geboorte is **toegewezen.**

Queer: Een overkoepelende term die vaak wordt gebruikt door mensen die zich niet identificeren met traditionele categorieën van seksuele geaardheid of genderidentiteit.

Non-binair: Personen die zich niet uitsluitend als man of vrouw identificeren.

Aseksueel: Personen die weinig tot geen seksuele aantrekkingskracht voelen.

Tûmba

QUEER 101

Wanneer je iemand aanspreekt is het vaak onvermijdelijk; het gebruik van voornaamwoorden. Er ontstaat wel eens verwarring over het gebruik van voornaamwoorden, we zetten ze dus hier voor jou op een rijtje.

Hij/Hem
Het onderwerp is mannelijk
'Hij werkt hard' of 'Ik heb hem gisteren geholpen'

Zij/Haar
Het onderwerp is vrouwelijk
'Zij komt straks' of 'Dit is haar boek'

Hen/Hun
Het onderwerp is non-binair
'Hen zijn net op tijd' of 'Ik heb hun advies opgevolgd'

Die/Diens
Het onderwerp is non-binair
'Die heeft het gedaan' of 'Dat is diens keuze'

Tûmba

Tip: Het kan gebeuren dat je een fout maakt in het gebruik van voornaamwoorden. Probeer dit te corrigeren en door te gaan zonder er een groot probleem van te maken. Bijvoorbeeld: "Hij – sorry, hen – komt straks naar de les."

FACTS: LHBTI+ jongeren in Nederland

We willen allemaal dat het goed gaat met onze jongeren. Er zijn veel zaken die daar invloed op hebben, zo ook het behoren tot de LHBTI+ community, of beter gezegd: hoe we daarmee omgaan!

Wist je dat...

- LHBTI+ jongeren twee tot drie keer meer kans hebben op depressie en angststoornissen (Movisie, 2020).
- bij LHBTI+ jongeren de kans op een suïcidepoging vijf keer hoger is dan bij hun cis heteroseksuele leeftijdsgenoten (Movisie, 2020).
- transgender jongeren in Nederland vaker slachtoffer worden van verbaal geweld (43%) en fysiek geweld (20%) dan cisgender jongeren.
- jongeren zich vaak al rond hun 14e realiseren dat ze niet heteroseksueel of cisgender zijn.
- ongeveer 0,7% van de middelbare scholieren zich anders identificeert dan het geboortegeslacht.

Tûmba

Veiligheid in de klas

Een veilige leeromgeving is essentieel voor het welzijn en de ontwikkeling van alle leerlingen, en dit geldt in het bijzonder voor LHBTI+ jongeren. Veiligheid betekent niet alleen de afwezigheid van fysiek of verbaal geweld, maar ook een gevoel van respect, acceptatie en steun.

Uit onderzoek blijkt dat bijna 70% van deze LHBTI+ jongeren te maken heeft met negatieve opmerkingen of pesterijen op school. Een veilige klasomgeving kan bijdragen aan betere schoolprestaties, meer zelfvertrouwen en een lager risico op mentale gezondheidsproblemen.

Als docent kun je een grote rol spelen binnen het creëren van veiligheid in de klas. Dit kun je onder andere doen door een inclusieve sfeer te creëren, een rolmodel te zijn en diversiteit te vieren.

Maar hoe? Die vraag krijgen we bij Tûmba vaker dan je denkt, we denken dan ook altijd graag met scholen en docenten mee. Meer acceptatie en respect begint bij onze jongeren, zij zijn de toekomst. Om je op weg te helpen hebben we wat tips voor je op een tijdje gezet.

Tûmba

Tips voor docenten

1. Creëer een inclusieve sfeer

- Gebruik genderneutrale termen, zoals leerlingen in plaats van jongens en meisjes.
- Zorg voor zichtbare symbolen van inclusie, zoals een regenboogvlag of Paarse Vrijdag-poster.

---

2. Wees een rolmodel

- Toon respect voor alle leerlingen en gebruik de juiste namen en voornaamwoorden.
- Reageer onmiddellijk op discriminerende opmerkingen, zelfs als ze als grap bedoeld zijn. Dit laat zien dat deze uitspraken onacceptabel zijn.

---

3. Bied vertrouwelijke ondersteuning

- Zorg dat leerlingen weten dat ze bij jou terecht kunnen met problemen en vragen.
- Luister zonder oordeel en respecteer de privacy van leerlingen die hun identiteit of problemen met je delen.

Tûmba

Tips voor docenten

4. Betrek LHBTIQ+-thema's in je lessen

- Organiseer gastlessen of workshops door organisaties zoals COC Nederland en Tûmba.
- Heb het tijdens lessen geschiedenis en maatschappijleer ook eens over de rol van de LHBTI+ gemeenschap binnen de thema's die worden besproken in de lesstof.

---

5. Vier diversiteit

- Doe mee aan initiatieven zoals Paarse Vrijdag. Laat hierbij de jongeren mee denken over een passende manier om aandacht te besteden aan deze dagen.
- Organiseer activiteiten zoals een discussieavond, filmvertoning of creatief project rond inclusie.

Tot slot: Hoe omgaan met weerstand?

- Luister actief naar hun zorgen en leg uit dat inclusie ten goede komt aan de hele scholengemeenschap.
- Focus op respect: Benadruk dat inclusie gaat om het creëren van een veilige leeromgeving voor iedereen, ongeacht persoonlijke overtuigingen.

Tûmba

Bronnen

Movisie. (2020). Driedubbel kwetsbaar: Feiten en cijfers over LHBTI-jongeren. Opgehaald van https://www.movisie.nl

Sociaal en Cultureel Planbureau. (2015). Jongeren en seksuele oriëntatie: Ervaringen van en opvattingen over LHBT-jongeren in Nederland. Den Haag: SCP. Opgehaald van https://www.scp.nl

Rutgers. (2017). Seks onder je 25e: Seksuele gezondheid van jongeren in Nederland anno 2017. Utrecht: Rutgers. Opgehaald van https://www.rutgers.nl

Movisie. (2019). Handreiking LHBTI-emancipatie: Feiten en cijfers op een rij. Utrecht: Movisie. Opgehaald van https://www.movisie.nl

COC Nederland. (2023). Monitor seksuele en genderdiversiteit in het onderwijs. Opgehaald van https://www.coc.nl

Diversion. (2023). Educatieve materialen over diversiteit en inclusie. Opgehaald van https://www.diversion.nl

EduDivers. (n.d.). Lesmaterialen voor inclusiviteit in het onderwijs. Opgehaald van https://www.edudivers.nl

---

Meer weten of specifieke vragen?

Neem contact op met Tûmba via:
info@tumba.nl
058-2157771

Tûmba

Paarse Vrijdag

Paarse Vrijdag is een dag waarop docenten en leerlingen door het dragen van de kleur paars op school hun solidariteit kunnen tonen met LHBTI+'ers. In Nederland wordt de dag sinds 2010 ieder jaar op de tweede vrijdag van december gehouden.

Paarse Vrijdag ontstond naar het voorbeeld van Spirit Day in de Verenigde Staten, die eerder in 2010 voor het eerst plaatsvond als uiting tegen het pesten van LHBTI-jongeren.

De kleur paars en de in Noord-Amerika gebruikte naam Spirit Day zijn ontleend aan de paarse baan van de regenboogvlag van de homobeweging, die spirit (karakter) symboliseert.

Als docent speel je een grote rol binnen het creëren van een inclusieve en veilige leeromgeving. Paarse vrijdag is een kans om jouw leerlingen een teken te geven: 'Jij hoort erbij!" Hoe? Trek een paarse trui, broek of sok aan!

#JIJHOORTERBIJ

Tûmba

Meer weten of specifieke vragen?

Neem contact op met Tûmba via:
info@tumba.nl
058-2157771